

Trudny system finansowania biogazowni w Polsce

Obecnie w Polsce funkcjonuje niewiele instalacji biogazowych. Wynika to przede wszystkim z braku jednolitego, przejrzystego modelu opłacalności takiej inwestycji oraz niskiej świadomości społeczności, co do celowości powstawania biogazowni.

Produkcja i wykorzystanie biogazu pozwala na jednoczesne wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej. Biogaz może być wykorzystany również jako paliwo transportowe i substytut gazu ziemnego, stosunkowo łatwo go przechowywać. Produkcja biogazu nie podlega sezonowości i wahaniom pogodowym, może być generowany z odpadów po produkcji rolnej. Produkcja biogazu zapewnia korzyści zarówno środowiskowe, jak i społeczno-ekonomiczne, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Gdzie można znaleźć środki na sfinansowanie inwestycji w budowę biogazowni?

Środki własne

Finasowanie budowy biogazowni ze środków własnych należy do rzadkości. Niewiele podmiotów decyduje się na takie źródło inwestowania, głównie ze względu na niepewne wieloletnie rozwiązania prawne wsparcia OZE. Mogą pozwolić sobie na to jedynie bogate samorządy lub duzi producenci rolni.

Przy zastosowaniu nowoczesnych technologii biogazowych istnieje możliwość skorzystania z ulgi podatkowej, która pozwala na odliczenie do 50 proc. poniesionych wydatków, jednak nie może przekroczyć dochodu uzyskanego z tego źródła w danym roku podatkowym.

Źródła zewnętrzne

Najbardziej popularnym finansowaniem budowy biogazowni jest korzystanie ze źródeł zewnętrznych, zarówno krajowych, jak i unijnych. Dostępnych jest kilka możliwości rozwoju tego typu inwestycji:

- ▶ Środki krajowe pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:
 - a) część 3) Bocian – Rozproszone, odnawialne źródła energii – jest w trakcie opracowywania. Program dedykowany przedsiębiorcom, na finansowanie przedsięwzięć w zakresie OZE,
 - b) część 5) Samowystarczalność energetyczna – to program skierowany przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego,
 - c) program SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych,
 - d) część 2) REGION – Dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska lub gospodarki wodnej ujętych w planach działalności WFOŚiGW,
 - e) program priorytetowy: Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki - część 2) Współfinansowanie projektów POLiŚ 2014-2020 w ramach I osi priorytetowej – Zmniejszenie emisyjności gospodarki – jako uzupełnienie środków własnych beneficjenta (koszty kwalifikowane). Dedykowany dla beneficjentów I osi

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

▶ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020:

a) działanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Wnioski o dofinansowanie należy składać w terminie od 31.07.2017 r. do 29.09.2017 r.

▶ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), którego celem jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich:

a) poddziałanie: 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw przewidujący premię w wysokości 60 tys. zł (jednak nie więcej niż równowartość 15 tys. euro),

b) poddziałanie 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej. Pomoc jest udzielana w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji.

Na poziomie regionalnym beneficjenci mogą liczyć na wsparcie finansowe ze strony WFOŚiGW oraz RPO.

Inwestorzy mogą także skorzystać ze środków RPO na działania związane z rozwojem działu B+R (badania i rozwój), a także na rozwój przedsiębiorstw i start-upów.

Wszystko zależy od dobrze sporządzonego biznesplanu, dobrych kontaktów na rozpoczęcie działalności i motywacji do rozwoju rynku biogazowni w Polsce.

Kinga Świtalska
Zespół Doradców Energetycznych
Wojewódzki Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Poznaniu

Możliwe systemy wsparcia dostępne w poszczególnych województwach

Województwo	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Regionalny Program Operacyjny
DOLNOŚLĄSKIE	Wsparcie zgodnie z zasadami dofinansowania przedsięwzięć priorytetowych. JST i podmioty, których właścicielem są JST, mogą otrzymać pożyczkę do 75 proc. kosztów kwalifikowanych (oprocentowanie 2,75 proc. w skali roku) lub dotację do 25 proc. kosztów kwalifikowanych. Dla pozostałych beneficjentów to pożyczka do 75 proc. kosztów kwalifikowanych.	Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych. W 2017 r. nie zaplanowano naboru.
KUJAWSKO-POMORSKIE	Dofinansowanie w formie pożyczki do 80 proc. kosztu całkowitego przedsięwzięcia. Oprocentowanie pożyczek wynosi nie mniej niż jednak nie mniej niż 3,0 proc. w stosunku rocznym. Maksymalny okres spłaty pożyczki wynosi 10 lat, umorzenie do 30 proc. Dotacje mogą być udzielane na OZE podmiotom prowadzącym działalność w zakresie ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, kultury, bezpieczeństwa publicznego do wysokości 50 proc. kosztów przedsięwzięcia. Przedsięwzięcia proekologiczne realizowane przez te podmioty powinny pozostawać w związku z wyżej wymienioną działalnością.	Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych: - czerwiec – inwestycje związane z budową lub przebudową instalacji OZE służących do produkcji energii cieplnej, - grudzień – inwestycje w zakresie budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej lub cieplnej z OZE w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkaniowych – mikroinstalacji.
LUBELSKIE	Wysokość dofinansowania w formie pożyczki lub pożyczki i dotacji wynosi do 80 proc. całkowitego kosztu zadania. Fundusz udziela pożyczek na okres nie dłuższy niż 10 lat. Oprocentowanie pożyczek udzielanych przez Fundusz wynosi nie mniej niż 4 proc. w skali rocznej. Oprocentowanie pożyczek na przedsięwzięcia finansowane z udziałem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub z innych funduszy zagranicznych. Istnieje możliwość częściowego umorzenia pożyczki: do 25 proc. dla JST, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz samorządowych jednostek budżetowych; do 15 proc. dla pozostałych podmiotów.	Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE – nie przewiduje się naboru w 2017 r. Działanie 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach – nabór zakończono.
LUBUSKIE	Fundusz przyznaje pożyczkę do 100 proc. kosztów kwalifikowanych, z oprocentowaniem nie mniej niż 2,5 proc. W przypadku udzielenia pożyczki na przedsięwzięcia realizowane ze środków zagranicznych oprocentowanie wynosi 3 proc. Pożyczka jest przyznawana na okres od 7 do 10 lat. Pożyczki nie podlegają umorzeniu.	Działanie 3.1 Odnawialne źródła energii, dotacja do 85 proc. kosztów kwalifikowanych. Ogłoszenie konkursu planowane na wrzesień 2017.
ŁÓDZKIE	Dofinansowanie w formie pożyczki do 95 proc. całkowitego kosztu zadania. Pożyczka jest oprocentowana wg stałej stopy procentowej (r), której wysokość ustala się wg wzoru $r=(s.r.w.-p.p.)$, gdzie $s.r.w.$ stanowi stopę dyskonta weksli, obowiązującą w dniu podjęcia decyzji o dofinansowaniu przez właściwy organ Funduszu, pomniejszoną o punkty procentowe ($p.p.$) w ustalonej przez Fundusz wysokości. Istnieje możliwość umorzenia 25 proc. wypłaconej kwoty – dla pożyczek nie stanowiących krajowego wkładu własnego. Wysokość umorzenia może zostać zwiększona o 15 proc. wypłaconej kwoty pożyczki w przypadku przeznaczenia całości środków pochodzących z umorzenia na realizację innego zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wskazanego we wniosku o umorzenie, które zostanie zakończone w terminie do 24 miesięcy od daty podjęcia decyzji o umorzeniu pożyczki.	Poddziałanie IV.1.2 Odnawialne źródła energii. Planowany termin naboru to IV kwartał 2017.

MAŁOPOLSKIE	Pożyczka z możliwością umorzenia do 40 proc. Moc instalacji – minimum 40 kW. Oprocentowanie pożyczki uzależnione jest od jej wartości. W przypadku pożyczek w wysokości do 5 mln zł – nie mniej niż 3,6 proc. rocznie; w przypadku pożyczek w wysokości powyżej 5 mln zł do 10 mln zł – nie mniej niż 3,0 proc. rocznie; w przypadku pożyczek w wysokości powyżej 10 mln zł nie mniej niż 2,5 proc. rocznie.	<p>Poddziałanie 4.1.1 Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych, wsparcie na budowę jednostki o mocy wytwarzania energii biogazu – do 1 MWe. Maksymalny poziom dofinansowania – 60 proc. Planowany termin naboru: wrzesień 2017.</p> <p>Działanie 4.2 Ekoprzedsiębiorstwa - wspierane będą inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym budowa instalacji biogazu. Beneficjentami pomocy są MSP. Planowany termin naboru: grudzień 2017.</p>
MAZOWIECKIE	<p>Pożyczka do 100 proc. kosztu kwalifikowanego zadania, na okres maksymalnie 10 lat.</p> <p>Oprocentowanie pożyczek w zależności od rodzaju beneficjenta wynosi od 1 do 3 proc. w stosunku rocznym.</p> <p>Fundusz oferuje również dofinansowanie w formie dotacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych zadań inwestycyjnych i modernizacyjnych (w tym zakupy inwestycyjne). Fundusz dopuszcza możliwość przyznania dotacji na współfinansowanie projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej na finansowanie wkładu własnego do 50 proc. kosztów kwalifikowanych.</p>	<p>Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii (OZE)</p> <p>Nabór wniosków od kwietnia 2017 r.</p> <p>Konkurs tylko dla przedsiębiorstw.</p>
OPOLSKIE	<p>Pożyczka, której oprocentowanie nie może być niższe niż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 proc. w stosunku rocznym (dla zadań z listy przedsięwzięć priorytetowych), - 3 proc. w stosunku rocznym (dla zadań dofinansowywanych spoza listy przedsięwzięć priorytetowych), - nie niższe niż stopa bazowa obowiązująca w dniu zawarcia umowy powiększona o marżę. 	<p>Działanie 3.3 Odnawialne źródła energii</p> <p>Wsparcie realizowane będzie poprzez instrumenty finansowe. Warunki i zasady instrumentów finansowych nie zostały jeszcze ostatecznie określone.</p> <p>Grupa docelowa: przedsiębiorstwa z sektora MŚP prowadzące działalność gospodarczą z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych.</p>
PODKARPACKIE	<p>Fundusz udziela pożyczki, której maksymalny okres spłaty łącznie z karencją nie może przekraczać 10 lat. Oprocentowanie nie mniej niż 2,5 proc. stosowane jest przy udzielaniu pożyczek na przedsięwzięcia proekologiczne, realizowane przez gminy, związki międzygminne, powiaty, związki powiatów i samorząd województwa oraz spółki wodne. W przypadku przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków zagranicznych w formie bezzwrotnej stosuje się oprocentowanie nie mniejsze niż 2 proc. Oprocentowanie nie mniejsze niż 3,5 proc. stosowane jest przy udzielaniu pożyczek podmiotom pozostałym. Maksymalna wysokość umorzenia pożyczki wynosi 15 proc.</p> <p>W przypadku przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków zagranicznych na zasadzie refundacji, w celu zapewnienia płynności finansowej przedsięwzięć, Fundusz może udzielić pożyczkę pomostową.</p> <p>Przyznana pożyczka pomostowa nie może przekroczyć 90 proc. kosztów zadania. Oprocentowanie pożyczki pomostowej wynosi nie mniej niż 2 proc.</p>	<p>Oś Priorytetowa III Czysta Energia</p> <p>Działanie 3.1 Rozwój OZE</p> <p>Nie przewiduje się naboru w 2017 r.</p>
PODLASKIE	<p>Fundusz udziela pożyczek na 100 proc. kosztów kwalifikowanych, oprocentowanie wynosi nie mniej niż 3 proc. w skali roku. Okres spłaty pożyczki, bez okresu karencji, nie może przekraczać 7 lat.</p> <p>Maksymalna wysokość umorzenia pożyczki wynosi 20 proc. kwoty wypłaconej pożyczki i nie może być wyższa niż 400 tys. zł.</p> <p>Dotacje mogą być udzielane również na dofinansowanie zadań w zakresie wspomagania wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej. Dotacje nie mogą przekroczyć 60 proc. kosztów rzeczywistych zadania.</p>	<p>Działanie 1.3 Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach – Ekoinnowacje.</p> <p>Planowany termin naboru to sierpień 2017 r.</p> <p>Działanie 5.1 Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych na własne potrzeby; - Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych oraz rozwoju infrastruktury wytwórczej biokomponentów i biopaliw. <p>Nabór ogłoszony już w lutym 2017 r.</p>
POMORSKIE	<p>Można ubiegać się o częściowo umarzalną pożyczkę do 80 proc. kosztów zadania. Dla przedsiębiorstw umorzenie w wysokości maks. 15 proc. udzielonej pożyczki (dla niektórych innych podmiotów umorzenie może wynieść do 25 proc.). Pożyczka może być udzielona na okres 6 lat (w wyjątkowych przypadkach na 10 lat), a oprocentowanie obecnie wynosi 3 proc.</p>	<p>Zakończono nabór na odnawialne źródła energii (Poddziałanie 10.3.1).</p>

ŚLĄSKIE	Dotacja w wysokości do 30 proc. kosztów kwalifikowanych zadania. Dotacja może zostać uzupełniona preferencyjną pożyczką (obecnie 3 proc. w skali roku) w wysokości do 60 proc. kosztów kwalifikowanych, tak aby łączne dofinansowanie (pożyczka + dotacja) nie przekroczyło wartości 90 proc. kosztów kwalifikowanych. Okres spłaty pożyczki wynosi od 4 do 12 lat. Pożyczka może być częściowo umorzona, jeżeli dokonano terminowej spłaty co najmniej 50 proc. wykorzystanej pożyczki.	Nie ma możliwości uzyskania dofinansowania na budowę biogazowni z RPO.
ŚWIĘTOKRZYSKIE	Pożyczka z oprocentowaniem 3 proc. z możliwością umorzenia 15 proc. W tym roku prawdopodobnie nie będzie już środków finansowych, więc nie będą ogłaszane nowe konkursy. W przypadku uzyskania dofinansowania ze środków zagranicznych Fundusz może wspomóc przedsiębiorcę niskoprocentowaną pożyczką (oprocentowanie 3 proc.) na wkład własny, pożyczka taka jest bez umorzenia. Wnioski można składać do końca roku.	Działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Można uzyskać dofinansowanie do następujących zadań: budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury, służącej do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej, pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych z możliwością podłączenia do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Nabór trwa od 30.06.2017 do 29.12.2017 r. Maksymalny poziom dofinansowania do 80 proc. kosztów kwalifikowanych (w przypadku wystąpienia pomocy publicznej w zależności od wielkości przedsiębiorstwa).
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	Fundusz przyznaje pożyczkę z oprocentowaniem 0,75 WIBOR 12M na pozostałe zadania (np. biogazownie) oraz w przypadku pożyczek o okresie spłaty przekraczającym 5 lat; natomiast 1,0 WIBOR 12M na zadania współfinansowane z funduszy unijnych. Maksymalny okres spłaty pożyczki wynosi 5 lat. Umorzenie pożyczki maksymalnie do 10 proc. Dotacje przyznawane są na podstawie oddzielnych przepisów.	Działanie 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – budowa, rozbudowa oraz przebudowa infrastruktury (w tym zakup niezbędnych urządzeń) mającej na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych. Nabór rozpoczął się w marcu 2017. Działanie 4.2 Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP. Nabór rozpoczął się w marcu 2017 r. Działanie 4.5 Wysokosprawne wytwarzanie energii Planowany termin naboru to wrzesień 2017. Dopuszczalne są projekty do 1 MW.
WIELKOPOLSKIE	Beneficjent może otrzymać pożyczkę na 100 proc. kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia w wysokości oprocentowania nie mniej niż 2,8 proc. w stosunku rocznym. Maksymalny okres trwania umowy wynosi 15 lat. Pożyczka może być umorzona w wysokości od 10 do 40 proc., w zależności od rodzaju beneficjenta i przedsięwzięcia. Fundusz, w przypadku przedsięwzięć współfinansowanych ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, może udzielić pożyczki płatniczej do czasu refundacji środków. Pożyczka podlega zwrotowi w całości, oprocentowanie nie mniej niż 3 proc. w stosunku rocznym, maksymalny okres trwania umowy pożyczki nie może być dłuższy niż 36 miesięcy. Na przedsięwzięcia inwestycyjne Fundusz może udzielić dotacji w wysokości do 50 proc. (na podstawie osobnych regulaminów).	Poddziałanie 1.5.3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej, ppkt c) inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Nabór ogłoszony w czerwcu 2017 r. Poddziałanie 3.1.1 Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii, pkt 6. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem biogazu – do 1 MWe. Nabór ogłoszony w czerwcu 2017 r.
ZACHODNIOPOMORSKIE	Maksymalny udział środków Funduszu w finansowaniu zadań w odniesieniu do kosztów całkowitych wynosi do 100 proc. przy dofinansowaniu w formie pożyczki, w tym również pożyczki pomostowej, za wyjątkiem zadań współfinansowanych ze środków zagranicznych; natomiast do 50 proc. przy dofinansowaniu w formie dotacji. Oprocentowanie pożyczki wynosi w stosunku rocznym nie mniej niż 2 proc. Okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 15 lat. Wysokość umorzenia nie może przekraczać 30 proc. kwoty wypłaconej pożyczki, a także nie może być wyższa niż 0,5 mln zł.	Działanie 2.9 Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnym, TYP 1: Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi przede wszystkim z biomasy, biogazu i energii słonecznej. Nabór ruszył 3.07.2017 i potrwa do 31.08.2017. Działanie 2.12 Rozwój kogeneracyjnych źródeł energii. TYP 1: Budowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji wraz z budową przyłączy do sieci ciepłowniczej i elektroenergetycznej (jeśli budowa tej sieci jest niezbędna dla projektu kogeneracyjnego); TYP 2: Przebudowa jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji Nabór ruszył 3.07.2017 i potrwa do 31.08.2017.

Źródło: Opracowanie własne